

"Santanka" Savaitinis Laikraštis
Eina Pėtnyčiomis, Cleveland, Ohio.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose.....\$1.00
Kitose Viešpatystėse.....\$1.50
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metai skaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
P. SZUKYS,
2120 St. Clair Ave. - Cleveland, Ohio

SANTANKA

Lithuanian Weekly "Santanka"
THE PEACE.
Published Weekly at Cleveland, Ohio
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In United States.....\$1.00
To Foreign Countries.....\$1.50
Advertising rates on application. Address:
P. SZUKYS,
2120 St. Clair Ave. - Cleveland, Ohio

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

Metai II. (Vol. II) No. 21.

Cleveland, O., Penktadienis, Gegužės (May) 26d., 1916 m.

Kaina 3c

KARĖ

Pirmu kartu austro-italų karė atkreipė pasaulio atydą. Bėgyje savaitės išsivystė pastebėtina austrų ofensyva. Nuo Gorizijos iki Trentino dviejų monarkijų kariumenė žiauriai atakavo italų užpuolikus ir niekur jų neatmušė.

1916 italų ataka buvo nukreipta ant Isonzo apielinkės. Mat čia ne taip status kalnas, kaip šiaurios, o pasisekimas ant Isonzo duotų gerą paspartį brautis į Austriją. Išlaimėjimas Trentino nepadarytų didelės svarbos. Tat reikia tikėtis, kad visa didžiausioji kariška spēka yra sukoncentruota ir dirba Isonzo fronte.

Austrų ataka buvo gautinai didelė, kad sulaikyti nuo ištraukimo iš Isonzo fronto italų kariumenės. Bet svarbiausioji austrų ofensyva randasi tolimoje Trentino apielinkėje. Čia italai neįstengia pereiti per Alpių viršūnes. Po metų besistengimo jie net neužėmė Roverto, austrų tvirtovės. Jie kirta smarkiai karės pradžioje bet neįstengė pažengti pirmyn. Nuo to laiko Italija matomai užsiganėdimo tuomi, kad laikyti savo kariavus prie austrų rubežiaus, o atkreipė atydą ant rytų Isonzo, kur pasisekimo taipgi nėra.

Dabar Austrija užduoda didžiausius smugius tose vietose, apie kurias Italija mažai tepaiso. Keletą tranšėjų linijų užėmė. Paėmė tukstančius italų nelaisvėn. Pirmu kartu austrų linijos yra stumiamos į Italijos žemę.

Jeigu tik italai tęs ir toliau savo atkaklią ofensyvą, tai, šiaurinės Italijos lygumos ir miestai Verona, Vincenza ir Padua turės kliuti priešiui. Šiuo metu visos Italijos jėgos yra vartojamos sulaikymui prieš Alpuose. Pirmu kartu Italija junta pavojų įsibrovimo priešui į jos rubežius.

Bet kaip pirmiaus kalnai kovojo už italus, taip dabar jie galės kovoti už jų priešus. Nors didžioji dalis Austrijos kariumenės yra atkreipta ant Italijos, vienok abejojama, kad jų planas išsipildytų. Kalnai bus gera austrams parama. Bet kalnai su italų narsumu gal būti gera apsauga.

Ekspertai mano, kad ši austrų ataka yra atkreipta ant italų vien delto, kad supainioti italus, kurie rengėsi užduoti smugį austrams kart su savo talkininkų užpuolimu Francijoje. Kaip vokiečių ataka Verdune ir dabartinis bombardavimas anglų

Flandrijoje yra surengtas vien tik tam, kad panaikyti planus arba nors užtrukdyti talkininkų ataką—taip austrai atakuoja italus, kad sulaikytų juos nuo kooperatyvio dalyvumo su vakarų talkininkais. Tokis tai paaiškinimas nesitikėto austrų gyvumo. Ikišiolei jie kantariai ir pasekmingai gynėsi, kad apsaugoti italų įsiveržimą į Austro-Vengrijos teritorijas.

Verduno karė visiškai apsisistojo. Berlynas ir Paryžius padaro tik nepasekmingus laimėjimus. Mainikavimas faktų duoda gerą papėdę tikėjimui, kad nė viena pusė progreso nepadaro. Ir tas tik parodo, jog Verduno kare priėjo galas. Sprendžiant pagal išlošimą žemės, tai vokiečiams prigulėtų laimėjimas kovos, bet kadangi vokiečių ataka nedavė pageidaujamų vaisių, tai galutinas triumfas išpuola francuzams ir garbė Verduno karės priguli Francijai.

Geriausias pereitos savaitės naujienas talkininkai randa aziatiškoje Turkijoje. Čia Didysai Kunigaikštis Nikolas pasiekė Mosul ir nukirto turkų kariumenę, kuri apsupo anglus Kute, o kuri grėsė pavojumi kitai anglų spēkai žemesnėje dalyje Tigriuso. Jeigu Petrogrado žinios yra teisingos, tai viena svarbiausiųjų turkų armijos galėtų trumpamelaikė būti apsupta ir priversta pasiduoti.

Rusų fronte Europoje viešpatauja absoliutiška tylla. Gal jie ilsisi ir laukia tos valandos, kada jiems reikės kirsti sykų su kitais talkininkais. Bėgyje savaitės neapsigintojai rusai, nė užpuolikai vokiečiai nieko pažymėtino nenuveikė. Balkanuose taipgi viskas tylu.

Vokiečių rytinėje Afrikoje anglai ir belgai giriiasi laimėjimais. Vienok tenais yra ilgas dar kelias belgams anglams ir portugalams, kol jie užkariaus šį milžinišką plotą. Tenais yra viena kliūtis į Cairo juostą ir anglai labai narsiai kovoja. Vokiečiai, žinoma, praloš, jeigu karė tęsis ilgai, nes Vokietija negali nusiųsti žmonių, o nė amunicijos, kuomet talkininkai gali visuomet gauti, ko tik jiems truksta. Vokietija yra kritiškame padėjime kaslink italo-turkų karės. Jinai trokšta pagelbėti, bet nieko negali, nes priešai kontroliuoja jures.

VISOKIOS ŽINIOS. DAUG AIRIŲ PRIKĖLĖ IŠ GRABŲ.

LONDONAS—Sujudime dalyvavusiųjų Dublino sukilime daugelis Sinn-feinerių išbėgo nuo nelaimės su pagelba grabų. Budavo lydi

buk tai numirėlių karstanidėją į kapinyną. Laikė pamaldų prie kapo kunigą kaipkas nusiveda nuošaliai ir jį ten užkalbina, o duobkasiai tuo tarpu atvožia karstą ir prikelia "numirėlių." Tasyk "lavonas" bėga kiek tik gali ir pasiliuosuoja nuo apkaltinimo.

AUSTRŲ LAIVYNAS.

PARYŽIUS—Autoritetiškos žinios iš Innsbruck sako, jog yra rengiamas Albanijos pakrančiuose milžiniškas antpuolis, kad atimti nuo italų Avloną tvirtovę. Sako, ma, jog Austro-Vengrija surinko 150 transportų laivyną gabenimui kariumenės į Durazzo, kuri vieta bus vartojama, kaip centras kariavimo ant jurių.

Jeigu ši karžygystė pasirodytų pasekminga austrams, tai jie taptų Adriatiko jūros valdovais.

Talkininkų laivynai sergsti abejonės nēr, jog neužilgo įvyks karė ant jurių.

VĖJAS UŽMUŠĖ 9.

DENISON, TEX—Devynios ypotos tapo užmuštos ir 38 sužeistos, o Kemp City, Okla., sunaikytas vėjo, kuris čia siautė pereitą naktį. Tik tai tris mažos stubelkos beliko nesugriautos. Dvylika biznio namų, viešbutis ir 60 gyvenimų buvo sunaikinta. Tai antru kartu aplankė ši 300 gyventojų miestą baisi vėsula. Manoma, kad to miesto nebus galima atbudavoti.

NORI PALIUOSUOTI EX-SULTANĄ.

GENEVA—Konstantinopolio laikraščio "Tribune" korespondentas sako, kad Konstantinopolyje yra daroma planas paliuosavimui buvusio Turkijos sultano Abdul Hamid ir kad jau jo sargai ešą žymiai padauginti. Korespondentas priduria, kad Abdul Hamido pensija tapo sumažinta nuo 1,000 svarų iki 250 svarų į metus. Abdul Hamid buvo numestas nuo sultanystės urėdo 1909 m. ir tapo paimtas nelaisvėn Salonikuose.

NEW YORK—Kadangi prasi-dėjus kare Rusija negauna vaistų iš Vokietijos, Belgijos ir Austrijos, tai jinai išleido atsisaukimą į Suv. Vals. išdirbėjus chemiškų ir vaitiškų produktų, kad jie šiame reikale pagamintų Rusijai vaistų.

CUBA APVAIKŠČIOJA LIUOSYBĖS DIENĄ.

HAVANA—Kubiečiai jurininkai ir kariiviai nuimdami uždangą nuo bronzinės statuos Generolui Antanui Maceo, Cubos patriotui, pradėjo keturiolikos metų įsteigimo Cubos republikos

paminėjimui apvaikščiojimo.

PAĖMĖ 1,300 FRANCUZŲ.

LONDONAS—Apie Verduną dar vis eina baisūs mušiai tarp francuzų ir vokiečių, o ypatingai Avuncourt miške ir palei upę Meuse į žiemius nuo Verduno. Vokiečiai užėmė francuzų tranšėjas vakaruose nuo Lemort Homme, kuomet francuzai paėmė dvi tranšėjas ant kelio nuo Esnes į Hancourt.

Kelios vokiečių atakos buvo atmuštos. Berlynas praneša, kad vokiečiai paėmė Lemort Homme apielinkėje 1,300 francuzų, taipgi 16 kanuolių mašinų ir 8 kanuoles.

VON JAGOW ATSISAKYS NUO URĖDO.

GENEVA--Francuzų laikraščiai rašo, jog keleviviai atkeliavę į šveicariją iš Berlyno mano, jog rezignacija C. Delbruecko kaip vice kancleriaus bus pasekta atsisakymu nuo urėdo Gotleibo von Jagowo. Pranešama, jog Kunigaikštis von Buelow, buvęs kanclerius, užims svetimtžemių reikalų ministro vietą.

LAVINA ARMIJĄ.

GENEVA--Kostantinopolio laikraščio "Tribune" korespondentas sako, kad feldmaršalas Liman von Sanders renka didelę turkų kariumenę mieste Sivas, azijatiškoje Turkijoje, kad atmušti rusų užpuolimą. Turkai yra gausiai prisirengę. Turkijoje pašaukė rekrutus 17 ir 18 metų jaunikačius.

ITALUS STUMIA.

LONDONAS--Po didelio austrų artilerijos bombardavimo Italijos kariumenė buvo priversta pasitraukti iš nekurių linijų Trente, kuri bombardavo per tris dienas. Oficialiai pranešimai iš Rymo pripažįsta išsikraustymą iš Zegnartortos pozicijų, La Garino lenkė ir augštutinę Astikoj nuo Monte Maggio iki Sagliodaspio. Italai vienok užėmė tolimesnes austrų pozicijas Adamellio juostoj paimdami nelaisvėn, o taipgi medžiagos ir mantos.

ANGLAI ATAKUOJA EGYPTĄ.

LONDONAS--Anglijos garlaiviai ir orlaiviai bombardavo miestą Al Ariš, Egipte, netoli Palestinos pakraščių ir oficialiai pranešama, jog jie tenai sunaikino fortą.

PRASIDĖJO KVOTIMAS DR. WAITE.

NEW YORK--Geg. 23 d. valstijos teisme prasidėjo kvotimai, kad tikrai ištyrus, ar Dr. Waite nunuodino savo pačios tėvus, ar kas kitas. Jo

pati sako, kad už tokį darbą jam kitokio atlyginimo neturėtų būti, kaip tik elektros kedė, jo kita draugė sako, jog ji reikia nubauti, bet ne mirtimi. Sprendžiama, jog Dr. Waite vargiai išsiskus nuo elektros kedės.

UŽBAIGĖ DIDELĮ TELESKOPĄ.

CLEVELAND, O.—Didžiausias pasaulyje teleskopas 72 colių diametro ir vamzdis 30 pėdų ilgio tapo užbaigtas per Warner & Swasey kompaniją. Už mėnesio laiko teleskopą siųs į Kanados astronomijos observatoriją.

80,000 NUMIRĖ IŠ BADO.

NEW YORK—Syrijos laikraštis paduoda, kad aštuoniosdešimt tukstančių žmonių mirė iš bado mieste Libanon.

RUSAI VEJA VOKIEČIUS.

LONDONAS—Prie upės Pripet rusai pervijo vokiečius per upę Voseluha ir sunaikino jų tranšėjas.

AUSTRAI PAĖMĖ BORGŲ

BERLYNAS—Pietiniame Tyrolyje austrai pasekmingai tęsia ofensyvą ant italų. Jie pažengė pirmyn ant abiejų šonų Sugana lenkės vydamiesi italus pryšakyje. Austrai paėmė Borgo, o italų tvirtovę Monte Velna taipgi jau austrų rankose.

DAR 5 LAIVAI NUSKENDO.

LONDONAS—Norvegijos garlaivis Tjomo, plaukė į Ameriką. Graikijos garlaivis Adamantios Korais nuskandintas per austrų naruną Tarpžeminę juroj. Britanijos garlaivis Rhenas, nuskendo; 7 darbininkai žuvo. Italijos laivas Fabrikoti nuskendo Tarpžeminę juroj. Francuzų garlaivis Languedoc nuskandintas Tarpžeminėje juroj per naruną; kapitoną paėmė nelaisvėn; vienas matrosas užmuštas; du sužeisti.

AUSTRAI MUŠĄ ITALUS.

AMSTERDAM—Austro-Vengrijos kariumenė, pietinėje Tyrolio ofensyvoj, įžengė Italijos teritorijon. Vienna sako, jog Italijos padėjimas eina vis blogyn. Iš Viennos pranešama, kad Austro-Vengrijos kariumenė paėmė Armentaros čiukurą, kur buvo didžiausias mušis dabartinėje karžygystėje. Italai tapo nuvyti nuo pozicijų pietryčiuose nuo Trento.

Nuo pat pradžios šitos ofensyvos išviso austrai paėmė 23,833 žmones, kur įeina 482 oficeriai, ir 172 kanuoles.

2,500 STRAIKUOJA.

BOSTON, MASS—2,500 siuvėjų iš šapų išėjo ant straiko ir reikalauja trum-

pesnių valandų ir didesnės algos.

10 SUŽEIDĖ STRAIKUOJANT.

SCRANTON, PA.—Čia kielo riaušės tarp Old Forge kompanijos ir aidobliečių anglių kasėjų, kurie išėjo ant straiko. Dešimt ypatų pavojingai sužeista, o kitų sudaužytos galvos ir subrėžyti veidai.

LONDONAS—Rusų kazokai po ilgo ir smarkaus jojimo pasiekė upę Tigris ir susijungė su Britanijos armija. Vokiečiai taipgi siunčia 4,000 kareivių sustiprinimui turkų armijos. Dabar prie Bagdado yra 12,000 austrų kariumenės, nerokuojant tų 4,000.

LONDONAS—Valsčionių butas nutarė vienbalsiai balsuoti už karės kreditą 300,000,000 svarų. Asquithas sakė, jog tai vienuoliktas balsavimas ir išviso padaro 2,382,000,000 svarų. Pagal išskaitliavimą Anglijai kasdien ant karės išlaidų išeina 5,750,000 svarų.

WAUKEGAN, ILL.—Jau devinta diena, kaip eina teismas W. Orpeto, kuris vas. 10 d. nunuodino p-lę M. Lambert, kad apsviesti su mokytoja, p-le Celestija Younker iš De Kalb, Ill. ir dar vis gautinai neiškvesta. Orpeto apginėjai advokatai nori prirodyti, jog Lambert pati nešėsi su savim nuodų buteliuką ir nusienuodino.

LONDONAS—Iš Copenhagen pranešama, kad baisūs kanuolių šaudymai girdėjosi ant Baltiko jūros ir manoma, kad ten eina mušis tarp vokiečių ir rusų laivynų. Rusų narunai nesiliauja skandinę vokiškų laivų Baltike. Paskutinėmis dienomis jie nuskandino didelį Vokietijos garlaivį Worms.

4 MIRĖ KASYKLOSE.

VIRGINIA CITY, NEV.—Keturi angliakasiai žuvo ugnyje, kuri išklio Yellow Jacket kasyklose. Du kunu atrado, o kitu du dar į dabar griuvėsiuose.

BUELOV Į SUV. VAL.

LONDONAS—Kunigaikštis von Buelow, buvęs Vokietijos kanclerius, atvažiuoja Washingtonan. Jį kaiseris siunčia su tam tikra misija. Supratimas yra, jog jis užims ambasadoriaus vietą į Suv. Valst.

NEW YORK—Didžiulis Vokietijos narunas atveža 50 tonų dažų ir šiaip visokių chemiškų dalykų į Suv. Val. Sako, jog prekyba tarp šių dviejų viešpatysčių vėl prasidės.

LONDONAS—Austrų narunas nuskandino Graikijos garlaivį Istros.

Mūsų mielaširdystė.

Mūsų žmonės Lietuvoje, turbūt, žūsta ir miršta iš bado. Sakome "turbūt," nes mes ne labai tikime savims laikraščiams, o gal jie meluoja? Gi kas juos ten žino, tiek tie mūsų laikraščiai prispausdina "melagysčių, kad pasidauginus vienam melui nieko nekenkia laikraščio "teisingumui."

Bet faktas pasiliks faktų. Žmonės visoje Lietuvoje, kaip ji yra plati ir ilga, žūsta ir miršta iš bado ir nuo priešo kulų.

Kaip tai, žūsta iš bado? Neturi ko valgyti Lietuvoje? Ar-gi jau ištikrųjų ten tokis padėjimas ir butų? Taip. Kas buvo valgoma, suėdė maskoliai, prusakai ir austrijokai, o kas nepavyko jiems suėsti, tai sunaikino. Galvijus pasiėmė sau, triušas sudegino, o vargšus, mūsų vyrus paliko ant žioties prispaudimo, bado, ugnies ir kardo. Stipriausius paėmė į savo eiles, senukus, moteris ir vaikus varinėja iš vietos į vietą. Žeidžia užmušinėja, kaip kokie žverys be jokio pasigailėjimo. O tie visi nelaimingieji miršta bado mirtimi.

Žiūrėkite, tai jau net taip blogai yra Lietuvoje. Ar ištikrųjų? Žinoma, kad taip, o gal dar ir blogiau. Nes dar baisesnis priešas—tai maras, kuris užpuola žmones ir baisiai juos žudo.

Žmonės išdžiuvę, kaip skelėtai, sumišimas apima jų protą, badas drasko jų vidurius, o ypač tuos mažulėlius, nekaltus kudykius. Viskas nyksta. Visur didžiausias skurdas. Ant jų lupų vien tik galima išgirsti: žustame, duokite mums duonos, gelbėkite mus nuo šalčio, bado ir mirties, nes mes jau žustame!

Z. Bagdžiuniutė.

Kas Jeruzolimoj?

Kaipeinasi Jeruzalimai? Yra žinių iš Bagdado, Damascus ir Trebizondo, bet mažai iš Jeruzolimos ir beveik nieko iš Palestinos.

Jeruzolima nėra vieta strategikos. Jinai nepritraukia ekspedicijonierių. Ji senai paliovė buvusi kariavimo vieta vakarinių tautų entuziastų.

Vienok ji negali išbėgti nuo toli siekiančios raudonosios rankos. Vilnis karės tvano užpludo ir čia.

Jeruzolima tapo tvirtovė. Turkai priruošė šį miestą dėl greito reikalo. Keletas didelių kanuolių riogso Dovydo Bokšte. Yra kanuolių ir ant Alyvų Kalno. Brigada turkų kariumenės saugoja sienas ir siauras miesto gatves.

Keletą savičių atgal Ottomano imperijos karės ministras Enver Paša, kuris yra žymiausia sultano imperijos figura, aplankė Jeruzolimą. Jį lydėjo doryvių brigada. Didelės Dovydo Bokšto ir Alyvų Kalno kanuolės jį pasveikino. Miestas buvo puikiai išpuoštas. Nakties laike elektrikinės lėmos žibėjo tarp girlandų ir pavasario gėlių vainikų. Enver Paša prakalbėjo į miesto gyventojus. Jisai yra diplomatas taip, kaip ir karės ministras.

Pabaigoj 1915 m. turkų autoritetas priverė visus stipriuosius vyrus ir jaunikaičius eiti į kariumenę, todėl jo publika susidėjo iš turkų kareivių, senų žmonių,

moterų ir vaikų.

Enver Paša savo kalboj prižadėjo pagelbą suvargusiems žmonėms, o taip-gi duoti darbą moterims ir merginoms. Jisai sakė, kad valdžia įsteigsianti dirbtuvę, kur jos galėsiančios daryti adatas ir juostas.

Nuo Jeruzolimos ir jo senelių ir raudojančių moterų Enver Paša nuėjo ant Lebano Kalno, į tą neprigulmingąją Syrijos provinciją. Jos neprigulmybė vienok neišgelbėjo žmonių nuo tos pat nelaimės, kuri aplankė Jeruzolimą—visi šitos provincijos tinkami jaunikaičiai ir vyrai buvo taip-gi priversti turkų valdžios eiti kariumėnėn.

Bet vis-gi pas lebaniečius dar yra užsilikusios neprigulmybės. Kuomet Enver Paša pabaigė savo kalbą, tu-las senelis vardu Sibli Bak Eitalliat, jam atsakė:

"Enver Paša," jisai sakė, "yra žmogus karės ir šulio valdžios. Mūsų šalis yra vedama mokytų vyrų. Tie vyrai yra mūsų atstovai ir tik prieš juos mes nusižeminame. Mūsų šalis kadaisiai buvo viena stipriausiųjų ir galingiausiųjų senuose laikuose šalių, o senoji dvasia dar ir dabar neišgaravo. Syrija turi tris žmonių klesas: žmonės kardo, žmonės spėkos ir žmonės mokslo. Šios trys žmonių klesos susijungusios vienon pildys tikrai tas priedermes, kurių pareikalaus mūsų pačių šalies."

Vieton įsižeisti tokiais atvirais išsireikimais turkų ministras tuoj ėmėsi perprašyti žmones. Jisai pilnai pripažino neprigulmybę lebaniečiams ir paskelbė, kad turkų valdžia lebaniečių per prievartą nerinks.

Kol-kas Jeruzolima gludo visų apleistas po didžiųjų kanuolių šešėliais ir klausosi monotoniškų turkų sargų žingsnių.

Visokios Žinios.

RUSAI PRIE BAGDADO.

AMSTERDAM—Rusų kariumenė susijungė su anglų kariumene Mesopotamijoje ir dabar sujungtomis spėkomis užpuls ant Bagdado. Anglai su savo draugais rusais trumpu laiku užduos didelį smugį turkams, kad paliuosuoti anglų kariumenę Kute pirm, negu jinai bus priversta pasiduoti.

4 MOTERIS UŽMUŠĖ TRAUKINYS.

NEWCOMERTOWN, O.—Geg. 21 d. dvi moteris ir dvi mergaitės išvažiavo pasivažinėti su savo vyrais ir tėvais ir staiga tapo užmuštos ir sudraskytos beveik į šmotelius, kuomet Pensylvanijos lakunas eidamas 60 mylių į valandą užlėkė ant jų automobilias ant Harstine kryžkelio. Viena vyrą sužeidė, o kitą ne.

NUSKANDINO VOKIEČIŲ LAIVĄ.

LONDONAS—Naujoj Anglijoj narunų karžygystėj nuskandinta ketvirtą vokiečių garlaivį Trave, kuris iš Lubeck, Vokietijos, plaukė į Norvegiją su anglimis.

Nuo sausio 1 d. 1915 vokiečių ir austrų narunai nuskandino 671,500 tonų kariaujančių laivų.

TAI NE MAN.

Tai ne man šviesi saulutė,
Kuri šildo ir augina
Šį pasaulį, kaip močiutė,
Žmonių tukstančius maitina.

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man grazna gegužės
Ir jos rubai purpuriniai;
Tas šlamėjimas giružės
Ir gėlių žiedai auksiniai—

Tai ne mau, tai ne man.

Tai ne man dainelių balsas,
Kurios girioj, laukuos skamba,
Kuomet plaukia jūjų garšas,
Kaip jaunimas ein iš darbo—

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man svieto linksmybės,
Baliai, šokiai ir žaidimai
Ir visos gamtos grožybės
Ir jos turtai, išradimai—

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man upių bėgimas
Supantis meilės laivelį
Ir per jas paukščių skrydimas
Ką sparnais kerta vėjalį—

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man vėjo dvelkimas,
Kuris medžių šakas glosto
Ir jaunų skardus krykštamas,
Kuomet linksminasi šoka—

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man pilnas mėnulis
Ir žvaigždelių milijonai,
Kurių žibanti skaitumų
Tik supranta kiti žmonės—

Tai ne man, tai ne man.

Tai ne man rutų darželis
Ir jį laistančios sesutės,
Iš kurio sofo bitelės
Neša vaška ir medutį—

Tai ne man, tai ne man.

Manęs žmonės nesupranta:
Ir suprasti jie nenori;
Pamylėjau gražią gamtą—
Bet ir ji nuo manęs toli.

Kas-gi man? Kas-gi man?

Man tik liudnos valandėlės
Ir žiauri vargo dienele;
Man tik karčios ašarėlės
Ir graudžių žodžių dainele

V. Kareivis.

Galybė Rožančiaus.

Ein i šulinį mergelė
Pasisemti vandenėlio
Ir sutinka pusiau kelio
Jauną, skaisčių bernužėlį.

—Pasidėk viedrus, mergele,

—Eikiva čia pasilsėti,

—Ant šitos rikių tvorelės,

—Ir meilingai pakalbėti.

Nė sėdėjo, nė kalbėjo,

Tik abudu graudžiai verkė;

Kuomet jis jai prakalbėjo,

Jog jam karėn eiti reikia.

—Neraudok, mano mergele,

—Neliek ašarų graudžiųjų,

—Nes dėl tavęs plaks širdelė,

—Tarp kanuolių užiančiųjų.

—Norint galvą aš padėsiu

—Už savo gimtinę šalį,

—Bet tave aš vis mylėsiu:

—Jei ne čia—pas Visagalį.

Ji pakėlus ilgą kasą

Tuoj Rožančių nukabino,

O kai imti jojo prašė,

Ji i jį šitaip prabilo:

---Štai, mieliausias, tau ant kaklo

---Šį Rožančių užkabysiu,

---Kuriuo melskis pirm atako,

---O gal gyvas vėl pagrįši.

* * *

Ir išėjo jis į karę
Mušti vokiečius narsiuosius,
O jinai grįžo atgalio
Begant ašaroms per skruostus.
Ilgos valandos, kaip amžiai,
Jauną širdį jos kankino,
O liudnumas ją gniaužė:
Niekas jos nenuramino.
Tik, štai, vieną gražią dieną
Pasiėmusi grėblėlį
Ėjo pievon grėbti šieno
Ir gaun laišką nuo bernelio.
Tuoju grėblėlį pasidėjo

Ir atplėšė tą laiškėlį,
Kurį skaitė ir drebėjo---
Taip liudna buvo žinelė:
---Baisūs šuviai užė, kaukė
---Taip, kad žemė net drebėjo,
---Žmonės cypė, rėkė, šaukė,
---Daugel gyvasčių padėjo.
---Kur durtuvai neperskrodė,
---Ėmėm kumščiom juos daužyti;
---Priešus išskerdėm, išpjovėm
---Ir atgal pradėjom vyti.
---Nors mane žaizda aplankė,
---Bet švenčiausioji gelbėjo
---Ir man gyvastį užlaikė,
---Nes Rožančių vis kalbėjau.
---Neraudok mano mieliausia,
---Tu dėl manęs neliudėkie;
---Tankiai melskis prie Augščiausio
---Ir Jame viltį padėkie.
---Jis užlaiko visą svietą,
---Peni, rėdo tiek paukštelių---
---Neapleis ir mūsų, miela,
---Dviejų mylinčių širdelių.
Merguželė laišką skaitė,
Ne tiek skaitė, kiek bučiavo,
O kaip visą jau perskaitė---
Spaudė prie krutinės savo.

V. Kareivis.

Muzikos piliorius.

Jonas Sebastijonas Back: kuriam muzika yra tiek skolinga, ką religija jos išradėjui, gimė Vokietijoje, mieste Eisenach, kovo 21 d. 1685 m. Jo tėvas mokino jį smuikos pagelbstant senesiam broliui, garsiajam Jonui Kristopui. Po mirčiai Sebastijono tėvų jo brolis Kristupas buvo jo globėju. Bachas tapo ekspertu ir pamėgo gilesnę ir sunkesnę muziką, nuo kurios jo brolis vienok draudė. Vieną kartą jaunikaitis pasirijo įgyti svarbiausių muzikų knygą, pavogė ją iš šešos, kur ji buvo laikoma, ir perrašė ją visą ant mėnesienos, kas jam ėmė šešis mėnesius laiko.

Budamas penkiolikos metų Bachas pradėjo lankyti Michaelio Mokyklą Limborge, kur jisai daugiausiai mokinosi instrumentinės muzikos, o labiausiai vargonų ir pianoforte grojimo. Po trijų metų ten buvimo tapo muzikos direktorium Weimare, o 1708 pradėjo vargamistrauti naujoje Arustado bažnyčioje. Ten jo talentas atkreipė atydą daugelio žmonių ir gavo pakvietimų iš kelių vietų. 1708 tapo vargamistra Weimerio palociuje, kur jo garbė kaip pirmutinis tų laikų vargonininkas pasiekė augščiausio laipsnio. Kaip muzikos direktoriaus 1714 m. jo veikmė žymiai pasididino. Vėliau 1717 Bachas tapo išrinktas per Kunigaikštį Leopoldą kaip Catheno kapelmeistriui.

Lengvas šitos pozicijos darbas davė jam daug laiko pašvęsti mokiniams muzikos ir taip šitas periodas jojo gyvenimo buvo pilnai prinokęs tverimui instrumentinės muzikos. 1723 Bachas gavo kantoriaus vietą Tamošiaus mokykloje Leipsike, poziciją, kurią jis laikė visą gyvenimą. Ten tai jisai parašė Kančias ir Kantatas ir Mišias liudnoj gamoj B, kas parodė jo neperviršjamą genijų.

Visą savo gyvenimą Bachas be perstojo rašė muzikos kompozicijas visokiose formose. Keletą savo tvarinių atspaudė jisai pats, bet daugybė buvo neatspaustų iki po jo mirties.

Bachas vedė dvi pati. Su pirmąja žmona jisai turėjo septynis vaikus, iš kurių tikrai trys pragyveno jį. Ona Magdalena Wulkens, jojo antroji pati, turėjo nepaprastai puikų balsą ir padarė artistiską ir muzikalį jūjų name jausmą. Du vaiku antrosios pačios pragyveno tėvą.

Senatvėje Bachas nuo didelio įtempimo pertankaus vartojimo akių apako. Jisai mirė birželio 28 d. 1750 m.

Rusijos 30 kunigaikščių gauna apie \$15,000,000 į metus, turi 5,000 ketvirtainių mylių žemės ir 325 palocius ir apie 20,000 tarnų.

Nors nerukstantis parakas jau 50 m. kaip išrastas, bet į tikrą vartojimą įėjo tik apie 1886 m. Vienok nė geriausias šito nerukstančio parako nėra visiškai be dumų.

VIETINĖS ŽINIOS

Geg. 21 d. L. V. 25k. turėjo savo vakarą, kuris atsisbuvo vokiečių svetainėje ant 55 gatvės. Sulošta p-lės Z. Bagdziuniutės iš lenkų kalbos versta šešių aktų komedija; iš apie šimto dainininkų choras dainavo tris dainas; grojo "Balalaikų orkestra"; "taip-gi dainavo vyčių kvartetas; buvo solo deklamacijų; benas pripildė tarpakčius ir po teatro grojo šokiams.

Kaip matote programą buvo netrumpas ir įvairus.

Vakaro vedėju buvo p. M. Rusiackas, kuriam pasakius įžanginę prakalbėlę prasidėjo lošimas komedijos "Grapas-bernas kaimiečio." Šį veikalą mokino p. M. Šimonis. Svarbiausias roles turėjo: pp. J. A. Vilimas—Grapo, S. Pašaveckas—Bajoro, P. Sadeckas—Kopusto, R. Švedaitis—Berno, J. Žitkevyčius—Tarno. Moterų svarbiausią rolę turėjo p-lė O. Žvingiliutė—Marytė, Kopustų duklė.

Pats veikalas, reikia pasakyti, yra tikęs lietuvių scenai, tuomi labiausiai, kad nuo-sekliai sulietuvintas.

Dabar kaslink atlikimo rolių. Grapui stokavo didvyriškumo, kurią atmetus, lošėjas rolę gerai atliko. Kopustas, kuris pirmu kartu išėjo ant scenos ir apie kurį taip abejota, taip-gi pasirodė atsakančiu kopustu, tik jo žmona biski potyiliai kalbėjo. P-lė Žvingiliutė, kur ją nestatyk, visur tinka. Kopustų dukters rolėje visai naturališka buvo iš jos kaimietė Marytė. J. Žitkevyčius tarno rolėje su degtinės bonka daug pridirbo juokų. Bet už visus geriausiai atlošė R. Švedaitis, kurio visi gestai ir lietuviškų motyvų dainos, atkreipė didelę publikos atydą. Iš jo buvo tikras Lietuvos bernas.

Kas atsižymi svarbiose rolėse, tai ne taip svarbu, nes ten yra proga atsižymėti. Bet kas atsižymi mažesnėse rolėse, tai tikrai yra vertas pagyrimo. To užsitarnauja p-lė P. Čerakutė, kuri visuomet ima roles senmergių, raganų ir visokių burtininkių. Šį kartą ji turėjo Andriejienės Kampininkienės rolę, kurią vargiai kas būtų geriausiai atlikęs.

Imtinės tarp Grapo-berno ir samdininkų atlikta didvyriškai. Pabaiga šeštame akte, kur atsibuna Grapo vestuvės su Maryte ir įeina lietuviški šokiai, — visiems labai patiko, nes delfų plojimui nebuvo galo.

Tris jaunos vytės p-lės J. Skripkauskutė, M. Mačiutukė ir V. Žvingiliutė puikiai padeklema. Užtai publika atmokėjo entuziastišku delfų plojimu. Taip-gi deklamavo p. J. Brazauskas.

Muzikalis programą, nežiurint ant to, kad buvo ilgas, pavyko gerai. Balalaikų Orkestra, kurioj pp. J. Šeštokas grojo mandoliną, F. Sliuņiek pirmą balalaiką, A. Siuzim antrą balalaiką ir M. Siuzik gitarą. Visupirmiausiai pp. J. Šeštokas ir F. Sliuņiek pagrajino duetą,

o paskui sekė valcas, polka ir maršas, kurie žmonėms labai patiko. Pianu lydėjo p. V. Greičius.

P-nia S. Greičienė sudainavo dvi daini. Ėsant ilgam programui trečiaja dainą ap-leido.

Vyrų kvartetas, kurį įeina I ten. p. K. Bagdonas, II ten. p. Alekna, I bas. p. M. Šimonis, II bas. p. J. Šeštokas sudainavo "Onytė" ir "Ah kas."

Didelis Vyčių Choras vadovaujant p. V. Greičiui puikiai sudainavo V. Himną ir "Medėjas," o kiek silpniau "Kur giria žaliuoja."

Pianu akomponavo p-lė O. Skunskiutė.

Cl. Liet. Taut. Benas vadovaujant p. K. Buciui laikė teatro grojo sekančius šmotelius: "On the Picket Line," maršas Rosenkraus; "Lustspiel," overture Laurendeau; The Hyperion Polka, Yingling, kur įėjo p. A. Vilimačio baritone solo; "The Golden Eagle" overture, Hall, "Is Operos Baccacio," Kerssen, kur įėjo p. K. Bucio cerneto solo.

Po programo buvo skrajojanti krasi ir šokiai. Žmonių buvo neperdaugiausiai.

Geg. 21 d. socialistai turėjo prakalbą. Kalbėjo advokatas Gugis, kuris grįžo atgal į Chicago nuo tautininkų ir socialistų fondų konvencijos.

Kalbėtojas pats save persistatė, kaip visų lietuvių atstovų, kurių vardu jisai galys kalbėti (Kas jam taigaliojimą davė? "Keleivio" ir "Ateities" štabai tai nėra visa lietuvių liaudis. Red.)

Raginant aukauti nukentėjusiems nuo karės, buvau beduodas ir aš keletą dešimtukų, bet pareikalavus, kad mano pinigai būtų siunčiami per Gelb. Fondą, aukos nepriėmė.

Čia tai ir pasirodo socialistų laisvė ir lygybė. Kas tik ne jų dudan pučia, tas niekai; kas ne jų krepšin eina, to nereikia.

Klauses prakalbu

Gegužės 21 d. slavai su lenkais turėjo apvaikščiujimą pamynėjimui Tautiškos Slavų Dienos Grays armory svetainėje. Susirinkimo užduotimi buvo įsteigti fondus propagandai tarp talkininkų ir Suv. Valst., kad didžiosios Europos tautos teiktųsi pripažinti autonomiją mažoms tautos.

Susirinkimo laike ateina ir lenkų delegatai. Jie prašo, kad susirinkimo vedėjas jiems duotų keletą minučių laiko perskaityti pranešimą kuriame paaiškinama, kodėl lenkai nenori dalyvauti šitame apvaikščiujime, kuomet kiti lenkai išdalino keletą lapelių, kurie buvo labai priešingi Rusijai, o simpatizuojanti Vokietijai.

Vakaro vedėjas lenkų delegatams pasakė, kad jų lapeliai paeina iš Berlyno, todėl ir pasiaiškinimo, ko jie nedalyvauja šiame apvaikščiujime slavai nereikalauja. Tada publikoj kilo triukšmas. Visi šaukė "Varykire juos lauk," "Meskite juos lauk." Tąsyk lenkų delegatai ir kiti jų pasiekėjai tapo triukšmingai išlydė-

VIENATINĖ
Clevelando Lietuviška Namų ir Paskolos Draugystė-Banka

Įkorporuota per valdžią valstijos Ohio Vasario 2 d. 1909 metų.

PAMATINIS KAPITALAS (STOCK) \$250,000.00.

Parduodame sėšras kainą \$100.00 ant lengvų išmokėjimų, po 25c. kas savaitę, kur atneša ne mažiau kaip 5 nuosimti. Taip-gi primame pinigų taupinimui (deposite). Už padėtus pinigus mokame 5 nuosimti. Skolname pinigų dėl pirkimo namų ir lietuvių lenkų išlygų; skolname daugiausiai, negu svetimtautių bankos dvi trečdali sumos. Gerbiamieji viengenciai! Kreipkitės į šią prakalinį įstaigą, nusipirkite bent vieną sėšrą, arba dekie pinigų taupinimui, o užtikriname, jog lengviausiai suėdysite pinigų ir greičiausiai tapsi savininku nejudinanios savasties, ir tuomi pastumėsi savo tautą keliu progreso.

Clevelando Lietuvių Tautiškos Banko ADMINISTRACIJA.
Ofiso valandos: Utarinkais, nuo 7:30 iki 10:30 vakare. Subatomis nuo 7:30 iki 9:30 vakare.
1934 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

ORCHESTRA

DEL
VESTUVIŲ, BALIŲ IR ŠOKIŲ.

Mes jau ne vieną sykį pastebėjome, jog dauguma reikalaujami muzikantų, nežinodavo kur kreiptis. Todėl šiuo pranešame, kad mūsų orkestra yra prieinamiausia, nes sudaromė nuo 1 iki 5 muzikantų muziką ir už pigesnę kainą, negu kiti. Kreipkitės šiuo antrašu:

JONAS CHIPURNA
2023 HAMILTON AVENUE

GERIAUSIOS GYDUOLĖS

DE WOYNO'S

APTIEKOSE

1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.

6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tod)

Čia dirba lietuvių registruotas aptiekorius—A. ZAGARAS.

5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th.

Čia dirba lietuvių registruotas aptiekorius—J. SMALIS.

4052 E. 71st, Cor. Harward

3878 E. 71st, Cor. Lansing

Lietuviams pas lietuvių aptiekorius galima gauti teisingus patarimus.

ti per duris, o susirinkimas ejo savo keliu.

Serėdos vakare, geg. 31 d. D. L. K. Gvardija rengia prakalbą, kurios bus Popovyčiaus svetainėje. Kalbės žinomas jau clevelandiečiams p. P. J. Purvis iš Berea, O. Todėl kviečiama kuoskaitlingiausiai susirinkti. Prasidės 7:30.

Pėtnyčioje, berž. 2 dieną S. L. Am. 14 kuopa rengia prakalbą Popovyčiaus svetainėje. Kalbės du kalbėtoju advokatas F. P. Bradchulis ir Dr. A. J. Zimontas, Tėv. Myl. Draug. Prezidentas, abudu iš Chicago, Ill. Prasidės 7:30 vak. Patartina visiems atsilankyti į minėtas prakalbas.

Serėdoj, 31 d. geg. Cl. Liet. Draug. Centro Komitetas laikys savo mėnesinį susirinkimą Koenigs svetainėje, 3704 Superior Ave. nuo 8:00 valandų vakare.

Panėdelyje, 29 d. geg. nuo 7:30 vakare, D. L. K. Vytauto Gvardija turės savo mėnesinį susirinkimą Knaus svetainėje, 6131 St. Clair Ave.

Mokyklų užveizda Frederick reorganizuoja visą Naktinių Mokyklų planą.

Komitetas taip-gi reikalauja, kad būtų išrink-

EXTRA!

Visiems Clevelando lietuviams gerai žinomas veikėjas ir įsteigėjas pirmos kareiviškos, Clevelando lietuvių kolonijoje draugijos po vardu: Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero Gvardijos ir jos Kapitonas

Jonas Rakauskas,

Pastaromis dienomis atpirko nuo svetimtaučio puikią ČEVERYKŲ KRAUTUVĘ
PO NUM. 7026 SUPERIOR AVE.

Puikiai rinkinis įvairiausių apavų. Tautiečiai atsilankykite, o tikrai busite užganėdintir

S. RUTKAUSKAS

seniausias
LIETUVIS KRIAUCIUS

Puikiai pasiuva visokius vyriškus drabužius ant užsteliavimo. Teipgi valo, taiso ir prosija; viską atlieka pigiai, greitai ir gerai.

S. RUTKAUSKAS,
2153 St. Clair Ave. Cleveland, O.

L. Bednarski

parduoda
Namus ir Farmas

Išmaino visokias nejudinamas savastis. Kreipkitės laisku arba ypatingai.

L. BEDNARSKI,
2110 Prospect Avenue.

Jei Trokšti Apšvietos

ir sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavaitinį iliustruotą jaunimo laikraštį

"VYTI"

"VYTIS" yra vienas iš pitmtinis jaunimo laikraštis Amerikoje. "VYTIS" yra geriausias raštai mūsų jaunų rašytojų, literatų ir studentų. "VYTIS" rasi žinių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo. "VYTIS" leidžiamas tautiškoje-katalikiškoje dvasioje. "VYTIS" leidžia Lietuvos Vyčių organizaciją. Metams "Vytis" kainuoja \$1.50, pusmetui 75c. L. Vyčių organizacijos nariams "Vytis" siunčiamas už mėnesines mokeskis. Prisiunk savo antrašą ir už 2c. kraus ženkli, o viena numerį pažūrėjimui prisiunsiame veltui. Visais reikais kreipkitės šiuo antrašu:

"VYTIS"

231 W. 18th Str. Chicago, Ill.

F. DECKER,

Gelazies Krautuvė.
HARDWARE

Riobrinės ir smalinės stogų dengymui popieros. Įvairiausių rūšių maliavos, aliejaus, tarpetino, maliavojimui šepetų ir t. t. ir t. t.

Didelis rinkinis Pečių, visokių audinių, plačiausia rinkinis įvairių įvairiausių dailydėms įrankių ir t. t. ir t. t.

2155 St. Clair Ave.

CENTRAL 1785-W

DR. I. E. JASINSKI

607 ROSE BLDG.

VALANDOS:

Nuo 11 iki 12 val. vidurdienio, ir nuo 2 iki 3 val. po pietų. Nedėliomis ant pareikalavimų.

Antras Ofisas, 1374 E. 25-tos Gatvės.

VALANDOS:

Nuo 8:00 iki 9:30 val. ryto, nuo 12 iki 1:30 po pietų ir nuo 6 iki 7 val. vakaro.

Nedėliomis: nuo 8 iki 9 ryto ir nuo 6 iki 7 vak.

Main 3518-J Centr. 7648-K

tas vakarinių mokyklų prižiūrėtojas, kuris atkreiptų atydą ant pilietiško popierų klesų.

Nedėlioj, geg. 28 d. T. Fondo skyrius turės savo mėnesinį susirinkimą tuoj po antrųjų mišių, p. A. Krausko svetainėje. Visi nariai malonėkite būtinai susirinkti, nes bus svarbus susirinkimas.

Jeigu tu pirkisi pas Goldhamer's,

tai žinokie, kad prekės ir

kokybė yra gera.

Dabar yra laikas
pirkti vasarinės
drapanas.

Ateikite ir pažiūrėkite, kiek mes turime

MARŠKINIŲ,
VEISČIŲ,
VIRŠUTINIŲ
IR APATINIŲ
IR ŠIAIP
VISOKIŲ
DRAPANŲ.

Blizzkos Be dryžių ir dryžuotos.
Didžiasis rinkinys.

L. D. GOLDHAMER & CO.

2124 ST. CLAIR AVE.

MOKYKLOS ŠOKIŲ.

SEZONAS UŽSIBAIGS GEGUŽIO 31 D.

Tat, kurie dar norite mokytis, tai pasiskubinkite, nes iki Spalio mėn. šių metų nebus šokiai mokinama.

Lekcijos atsibuna kas sėdėd ir subatą nuo 7:00 iki 11:00 vak.

Prof. J. F. KLIMAVIČIUS

2012 St. Clair Ave. Cleveland, O.

EXTRA!

DEŁ

Mergaičių ir Bernaičių einančių prie

PIRMOS KOMUNIJOS

Sukneles ir Siutukus, Kasnikus ir Kvietkas galima gauti:

Žitkevičiaus & Palonio

KRAUTUVĖJE.

2012 St. Clair Avenue N. E.
CLEVELAND, OHIO.

V. DEBESIS

Taiso Namus ir Popieruoja Kambarius

Teip-gi užlaiko ant pardavimo kambarių popieravimui popierų, maliavos, aliejaus, šepetų ir t. t.

Apdraudžia nuo ugnies namus ir rakandus

Prieš pačias Kalėdas atidarysiu krautuvę knygų, rašomų dalykų, aiskrimo ir saldumynų.

1396 E. 33 Str. ir Sonora Ave.

Cuy. Central 6201-K

Krajava Pirtis

Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje puikiai išsivynoti karštame garsu vanta, tai atsilankyk į mūsų PIRTĮ

Atidarymą dieną, nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties. Subatomis per istisą naktį. Sėdėd del moterų.

Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Taip-gi statome bankas.

A. SOGOLOWITZ,

2547 E. 38 GATVĖ. Art Woodland.
Central 2595-W

Jonai, kur-gi tu taip skubiai bėgi?

Nagi pas

W. WISZNIEWSKI

1024 KENILWORTH AVE. S. W.

Na tai ką gi ten veiksi. "Na, ar-gi tu juozai dar nežinai, kad mano rytoj vestuvė, tai bėgu nusipirkt GERŲ CIGARŲ." O-o-o taip, ta ir aš kitokių nė nerukau. Tai labai geri cigarai.